

Додаток
до проекту рішення виконавчого
комітету Менської міської ради
03 лютого 2022 року № __

П Р О Г Р А М А
«Регулювання чисельності безпритульних тварин
у Менській міській територіальній громаді на 2022 - 2024 роки»

Мена
2022 рік

ПАСПОРТ

Програми «Регулювання чисельності безпритульних тварин у Менській міській територіальній громаді на 2022 - 2024 р.р.»

1.	Ініціатор розроблення програми	Відділ ЖКГ, енергоефективності та комунального майна Менської міської ради
2.	Дата, номер і назва розпорядчого документа органу виконавчої влади про розроблення програми	Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про захист тварин від жорстокого поводження», «Про ветеринарну медицину»
3.	Розробник програми	Відділ ЖКГ, енергоефективності та комунального майна Менської міської ради
4.	Співрозробники програми	КП «Менакомунпослуга» Менської міської ради
5.	Відповідальний виконавець програми	КП «Менакомунпослуга» Менської міської ради
6.	Учасники програми	Відділ ЖКГ, енергоефективності та комунального майна Менської міської ради КП «Менакомунпослуга»
7.	Термін реалізації програми	2022 -2024 р.р.
8.	Перелік місцевих бюджетів, які беруть участь у виконанні програми (для комплексних програм)	Бюджет Менської міської територіальної громади.
9.	Загальний обсяг фінансових ресурсів, необхідних для реалізації програми, всього, у тому числі:	150 тис. грн
9.1.	коштів бюджету Менської міської територіальної громади	150 тис.грн
	коштів інших джерел	-

1. Загальні положення

Програма регулювання чисельності безпритульних тварин у Менській міській територіальній громаді на період 2022 - 2024 р.р. розроблена відповідно до Закону України «Про захист тварин від жорстокого поводження» (далі – Програма). Необхідність розроблення Програми викликана великою кількістю безпритульних тварин, що в свою чергу призводить до погіршення санітарно-епідеміологічного стану громади, якості життя мешканців і гостей міста, загибелі тварин та жорстокого поводження з ними. Програма спрямована на зменшення чисельності безпритульних собак на території Менської міської територіальної громади. Програма також спрямована на роботу з населенням по впровадженню в суспільну свідомість стандартів гуманного поводження з тваринами. Змістом Програми є проведення комплексу управлінських, економічних і правових заходів, що враховують закони екології, направлених на зниження чисельності безпритульних тварин на території громади, а саме:

- проведення масової стерилізації безпритульних тварин з поверненням до місця їх попереднього мешкання і поступове, протягом декількох років, значне зниження їх кількості;
- організація вилову безпритульних тварин гуманним методом на основі нової технології;
- обов'язкова вакцинація тварин, що випускаються на волю, від сказу з вилученням агресивних і хворих тварин;
- активна робота з населенням по впровадженню в суспільну свідомість стандартів гуманного поводження з тваринами і необхідності їх стерилізації.

Програма передбачає виконання заходів протягом 2022-2024 р.р. на території Менської міської територіальної громади .

2. Склад проблеми та обґрунтування необхідності її розв'язання програмним методом

Ситуація з великою кількістю безпритульних собак, яка протягом попередніх десятиріч і до теперішнього часу має місце на вулицях Менської міської територіальної громади - неприйнятна, тому що вона призводить до хвороб та загибелі самих тварин. Крім цього тварини потрапляють у надзвичайні ситуації: одержують травми при дорожньо-транспортних пригодах, потрапляють у місця, з яких неможливо вибратись, хворіють різноманітними захворюваннями, мають місце випадки жорстокого поводження з тваринами.

Разом з цим, велика кількість безпритульних тварин погіршує санітарно-епідеміологічний стан територіальної громади та може призвести до укусів жителів та шуму вночі.

На теперішній час лише на території міста, за даними різних джерел, мешкає близько 30 безпритульних собак. Склад безпритульних собак можливо поділити на дві групи (категорії):

- 1) собаки загублені і покинуті - це одиночні, зазвичай породні або

напівпородні тварини, або собаки, що мали господаря і дім, але з різних причин втратили їх;

2) собаки потомственні вуличні - це звичайні дворняги, що живуть зграями більш менш постійного складу, на визначеній «своїй» території (будівництво, прибудинкові території, вокзали, ринок, центральна площа), що забезпечує їх необхідними для життя їжею і укриттям. Ці тварини в спільності своїй утворили складну, саморегульовану систему — популяцію, найменшою ланкою якої є зграя. За сторіччя популяція виробила природні механізми боротьби за своє існування із зовнішнім світом: конкурентами, хворобами. Без урахування цієї обставини неможливо впливати на процеси, що відбуваються при взаємодії популяції тварин та людського суспільства.

Винищування частини тварин і наявність доступних кормів призводить, по-перше, до міграції бродячих тварин з інших територій, і, по-друге, до різкого спалаху розмноження у частині тварин, що залишилася, тобто до опору тиску на популяцію.

Зі збільшенням чисельності безпритульних тварин боролися шляхом відлову і знищення, але такий підхід вступав до конфлікту з популяційними законами природи, за якими чисельність зграй відновлюється, тобто забезпечувалось відтворення популяції. Жорстокість методу викликала численні скарги населення. Таким чином проблема не вирішувалась принципово, а чисельність безпритульних тварин не зменшувалась.

За цим методом безпритульні тварини після відлову не знищуються, а доставляються до Стерилізаційного центру, де тварини стерилізуються, щеплюють від сказу, обробляються від паразитів та випускаються на колишнє місце мешкання. Знищенню, при певних умовах можуть підлягати лише особливо агресивні тварини, та такі, що невиліковно хворі. Проблема регулювання чисельності безпритульних собак, які утворюються за рахунок загублених і покинутих, потребує розробки інших програмних заходів, що є другим напрямком діяльності з охорони тварин.

Причинами появи безпритульних собак, які утворюються за рахунок загублених і покинутих є:

- низький рівень культури населення в сфері поводження з домашніми тваринами;
- відсутність обліку собак, що належать власникам, а також в розплідниках та клубах;
- недостатня робота з власниками собак, в тому числі в адміністративно правовому полі і допомоги в стерилізації для запобігання появи небажаного потомства;
- недостатня кількість, або відсутність притулків для цієї категорії собак.

3. Мета програми

Основною метою Програми є:

- зменшення кількості безпритульних тварин на вулицях Менської міської територіальної громади;

- недопущення агресивного поведіння собак шляхом відлову та стерилізації.

4. Обґрунтування шляхів і засобів розв'язання проблеми

Програма повинна виконуватись шляхом організації Стерилізаційного центру на території Менської міської територіальної громади, для безпритульних тварин із застосуванням нової методики вилову та сучасної технічної бази, або шляхом укладення договору на виконання робіт по відлову та стерилізації безпритульних тварин з подальшим поверненням їх в попереднє місце проживання.

За основу методики втілення програми прийняте наступне. Організовується процес відлову та стерилізації тварин. Після стерилізації собача зграя повністю повертається на місце колишнього мешкання. Собаки стають епідеміологічно безпечні (щеплені після стерилізації), і не дають приплоду. Через певний час починається значне природне зменшення їх чисельності. Заміщення «вибулих» не стерилізованими неможливо, оскільки навколо вже стерилізовані зграї. Собаки почнуть зникати з вулиць.

Для упорядкування оперативної роботи з безпритульними тваринами, а також в інших цілях, створюється база даних.

Реалізація Програми повинна здійснюватись гуманними методами щодо виключення жорстокого поведіння з тваринами, відповідно до діючого законодавства України.

Евтаназію тварин можливо застосовувати тільки в двох випадках:

- 1) за наявністю письмового висновку ветеринарного лікаря;
- 2) за наявністю порушень у поведінці тварини, які є незворотними і не піддаються змінам, та встановлені виключно ветеринарним лікарем.

5. Очікувані результати виконання Програми

Реалізація Програми призведе до певного соціального і економічного ефекту, який виразиться в:

- зменшенні чисельності безпритульних тварин;
- підвищенні рівня безпеки і комфортності середовища існування людини;
- забезпеченні суспільного спокою і підвищенні моральності;
- поліпшенні естетичного вигляду Менської міської територіальної громади;
- зменшенні засмічення навколишнього природного середовища продуктами життєдіяльності тварин і зниженні витрат комунальних служб;
- фінансування програми здійснюється за рахунок коштів місцевого бюджету в межах видатків, затверджених на відповідний рік за відповідним напрямком, виходячи з фінансових можливостей.

6. Етапи реалізації програми

«Регулювання чисельності безпритульних тварин у Менській міській територіальній громаді на період 2022 - 2024 р.р.»

Обсяг коштів, які пропонується залучити на виконання програми	Етапи виконання програми			Усього витрат на виконання програми тис. грн
	Орієнтовні обсяги фінансування (вартість), тис. грн			
	2022 рік	2023 рік	2024 рік	2022-2024 роки
Обсяг ресурсів, усього, у тому числі:	50,0	50,0	50,0	150,0
Місцевий бюджет	50,0	50,0	50,0	150,0
Кошти інших джерел фінансування	0	0	0	0
Кошти не бюджетних джерел	0	0	0	0

Начальник відділу
ЖКГ, енергоефективності
та комунального майна
Менської міської ради

Валерій КРАВЦОВ